

UZASADNIENIE

Decyzją z 10.07.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. K. nie podlega jako pracownik płatnika składek B. to Front M. B. w Ł. obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym od 16.01.2019 r. zarzucając pozorność umowy o pracę.

(decyzja w aktach ZUS)

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą, odwołanie od niej złożyła ubezpieczona, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że podlega od 16.01.2019 r. jako pracownik płatnika składek obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym, zaprzeczając pozorności umowy o pracę, a nadto wniosła o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

(odwołanie k. 3-6)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(odpowiedź na odwołanie k. 13-15)

Postanowieniem z 17.10.2019 r. Sąd Okręgowy ustanowił dla wnioskodawczynie pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego

(postanowienie - k. 26)

W piśmie procesowym z 2.12.2019 r. pełnomocnik z urzędu wnioskodawczynie poparł odwołanie oraz wniósł o zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w podwyższonej wysokości, oświadczając, że nie została uiszczona w całości, ani w części.

(pismo procesowe pełnomocnika z urzędu wnioskodawczynie - k. 34-37).

W piśmie procesowym z 16.12.2019 r. pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(pismo procesowe pozwanego k. 60)

Na rozprawie z 22.10.2020 r. pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie, zainteresowany płatnik składek przyłączył się do odwołania, a pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie odwołania. (e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:01:41, 00:01:58, 00:02:07)

Na rozprawie z 16.12.2021 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku – pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w podwyższonej wysokości, oświadczając, że nie została uiszczona w całości, ani w części, zainteresowany płatnik składek przyłączył się do odwołania, a pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie odwołania. (e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:14:55)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Zainteresowany płatnik składek – M. B. od 21.09.2009 r. prowadził, na podstawie wpisu do (...), pod firmą (...) to Front” M. B. w Ł. własną pozarolniczą działalność gospodarczą, której głównym przedmiotem jest działalność agencji reklamowych ze specjalnym uwzględnieniem projektowania i budowy dekoracji scenograficznych, a także prowadzenie eventów.

(okoliczność niesporna, a nadto wydruk z (...) k. 18 akt ZUS, zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:37:42-01:00:29 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:11:50-00:10:44)

Wnioskodawczyni – A. K., urodz. (...), legitymuje się wykształceniem średnim technicznym w zawodzie technika geodety.

Odwołująca w 2018 r. i w 2019 r. pracowała jako hostessa wykonując usługi promocyjne na podstawie umów zlecenia, które zawierała z agencjami reklamowymi. W czasie wykonywania usług promocyjnych wnioskodawczyni nabyła doświadczenie w jaki sposób przebiegają eventy.

Oprócz tego odwołująca od sierpnia do września 2018 r. była zatrudniona w (...) jako sprzedawca.

(umowy zlecenia k. 39- 40, 42-49, kwestionariusz osobowy k. 154, zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:02:20-00:34:24 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:05:24-00:10:44)

Płatnik składek i wnioskodawczyni są osobami obcymi. (okoliczność niesporna)

Wnioskodawczyni pozostaje od 2017 r. w konkubinacie z A. R., który jest ojcem dziecka odwołującej urodzonego (...)

(odpis skrócony aktu urodzenia k. 11, oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym wnioskodawczyni k. 7-10, zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:02:20-00:34:24 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:05:24-00:10:44)

A. R. był pracownikiem zainteresowanego płatnika na podstawie umowy o pracę z dnia 13.11.2018 r., którą strony rozwiązały za porozumieniem z dniem 30.09.2019 r.

(listy płac k. 131-135, porozumienie stron w sprawie rozwiązania umowy o pracę k. 148)

M. B. przy okazji wykonywania przez jego firmę w listopadzie 2018 r. prac montażowych w CH Manufaktura w Ł. poznał A. K., która pracowała wówczas jako promotorka akcji „Loteria B. F. w Manufakturze” na podstawie umowy zlecenia z 20.11.2018 r. zawartej z firmą (...) w Ł.. Zainteresowany zaproponował wnioskodawczyni zatrudnienie na umowę zlecenia. Odwołująca i płatnik zawarli w dn. 27.12.2018 r. umowę zlecenia na okres od 27.12.2018 r. do 14.01.2019 r., na podstawie której wnioskodawczyni, jako zleceniobiorca wykonała dla płatnika, jako zleceniodawcy usługę koordynacji demontażu dekoracji bożonarodzeniowych za wynagrodzeniem 514 zł, które płatnik wypłacił skarżącej na podstawie wystawionego rachunku.

(rachunek k. 38, umowa zlecenia k. 40, umowa zlecenia (...), ankieta danych personalnych k. 41, zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:02:20-00:34:24 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:05:24-00:10:44, zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:37:42-01:00:29 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:11:50-00:10:44)

Następnie zainteresowany płatnik składek - B. to Front M. B. w Ł. i wnioskodawczyni- A. K. zawarli w dn. 16.01.2019 r. umowę o pracę na czas nieokreślony od 16.01.2019 r., na podstawie, której płatnik zatrudnił wnioskodawczynię na stanowisku koordynatorki projektów scenograficzno – eventowych w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 2500 zł miesięcznie brutto.

(umowa o pracę k. 152)

Przed zatrudnieniem wnioskodawczyni na umowę o pracę w strukturze organizacyjnej firmy płatnika nie istniało samodzielne stanowisko koordynatora projektów scenograficzno – eventowych, a większość prac wykonywał osobiście M. B.. (okoliczność niesporna)

Płatnik składek zatrudnił wnioskodawczynię, aby odciążła go w wykonywaniu tych obowiązków. (zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:37:42-01:00:29 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:11:50-00:10:44)

W dacie podpisania ww. umowy pracę wnioskodawczyni posiadała orzeczenie lekarza medycyny pracy z 15.01.2019 r. o braku przeciwwskazań do podjęcia w firmie płatnika pracy na stanowisku koordynatora projektów scenograficzno – eventowych.

(orzeczenie lekarza medycyny pracy k. 158, skierowanie na badania wstępne k. 156)

W dacie zawarcia spornej umowy o pracę wnioskodawczyni była w ciąży. Wcześniejszą ciążę odwołująca poroniła. Z karty ciąży wynika, że ostatnią miesiączkę miała 27.10.2018 r. oraz, że była 17.12.2018 r. na badaniu ginekologicznym potwierdzającym stan ciąży - 7/8 tydzień ciąży. Przed tym badaniem wnioskodawczyni wykonała test ciążowy, który dał wynik pozytywny. W czasie wizyty u lekarza ginekologa w dn. 21.01.2019 r. stwierdzono, że wnioskodawczyni jest w 12 tygodniu ciąży.

(karta ciąży k. 65-66, 98, dokumentacja medyczna k. 73, zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:02:20-00:34:24 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:05:24-00:10:44)

Wnioskodawczyni została przeszkolona przez płatnika wstępnie w zakresie bhp ogólnie 16.01.2019 r., a stanowiskowo 16-17.01.2019 r.

(karta szkolenia wstępnego w zakresie bhp k. 155, zaświadczenie k. 159)

Płatnik składek sporządził pisemny zakres obowiązków ubezpieczonej, zgodnie z którym do obowiązków pracowniczych wnioskodawczyni należało: kontakt z klientami, przygotowanie ofert cenowych i prezentacji, sporządzanie harmonogramów prac przygotowawczych i montażu, tworzenie dokumentacji fotograficznej z wykonywanych zleceń, w tym montażu, oraz poszukiwanie odpowiednich materiałów i podwykonawców na konkretne realizacje

(pisemny zakres obowiązków k. 157)

Płatnik składek nie prowadził ewidencji czasu pracy dla wnioskodawczyni, ani innych zatrudnionych w jego firmie osób.

(zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:37:42-01:00:29 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:11:50-00:10:44)

A. K. świadczyła od poniedziałku do piątku, przez 8 godzin dziennie, umówioną rodzajowo pracę na rzecz płatnika w filii jego firmy przy ul. (...) w Ł., gdzie były realizowane projekty scenograficzno – eventowe. W/w filia firmy płatnika mieści się w kamienicy, zajmuje kilka pomieszczeń. Zazwyczaj wnioskodawczyni pracowała w godzinach od 9.00 do 17.00 lub od 10.00 do 18.00. Godziny pracy ulegały zmianie z uwagi na to, że część czynności odwołująca wykonywała także w terenie.

Wnioskodawczyni ma prawo jazdy, które było niezbędne do wykonywania umówionej pracy w firmie płatnika. Ubezpieczona używała samochodu służbowego w firmie zainteresowanego, ale nie otrzymała go do swojej wyłącznej dyspozycji od pracodawcy. Gdy wnioskodawczyni w ramach wykonywania obowiązków służbowych musiała pojechać prywatnym samochodem do innego miasta, wówczas płatnik wystawiał delegację i wypłacał ubezpieczonej diety oraz zwrot kosztów.

Odwołująca pracowała u płatnika na służbowym komputerze. W firmie zainteresowanego jest 8 służbowych komputerów.

Ubezpieczona nie miała telefonu służbowego i do wykonywania pracy na rzecz płatnika wykorzystywała swój prywatny telefon. Żaden z pracowników płatnika nie miał służbowego telefonu.

Praca wnioskodawczynie polegała na kontaktach z klientami płatnikami, przygotowaniu ofert cenowych i w tym celu tworzeniu kalkulacji, przygotowaniu prezentacji, sporządzaniu harmonogramów prac przygotowawczych i montażu oraz poszukiwanie odpowiednich materiałów i podwykonawców na konkretne realizacje, wspomaganie organizacji pracy i kontroli przebiegu prac danych akcji oraz relacja z działaniami pracodawcy.

Płatnik składek nadzorował wykonywanie pracy przez wnioskodawczynię.

W ramach wykonywanych obowiązków wnioskodawczynie współpracowała z pozostałymi pracownikami płatnika M. G. (1) i A. G..

W początkowym okresie wnioskodawczynię do wykonywania w/w czynności przyuczał M. G. (1), który w firmie płatnika pracował na stanowisku event menadżera. Wstępne przygotowanie do wykonywania tych czynności zajęło ok. 10 dni. Później wnioskodawczynie przejęła od M. G. (1) część tych obowiązków. Na początku lutego odwołująca była już bardziej samodzielna w pracy.

W szczególności w spornym okresie wnioskodawczynie głównie zajmowała się akcjami świątecznymi w Manufakturze – wspomaganie organizacji pracy, pomoc przy dekoracjach UFO przed (...) – wymiarowanie nowego projektu, walentynkowa w Galerii "Z miłości do książek" – koordynowanie akcji oraz współpraca ze (...) 2 – koordynowanie akcji przy spektaklu „Manewry weselne” w Teatrze Powszechnym, Ł. – koordynacja projektu na targi pracy stoiska Ł., J. F. – projekt wystawy tematycznej z okazji Wielkanocy – koordynacja projektu, wykonywanie ozdób, poszukiwanie materiałów oraz zorganizowanie materiałów do akcji „Gra o tron”. Wnioskodawczynie sporządziła konspekty w/w akcji promocyjnych. W badanym okresie wnioskodawczynie kontaktowała się drogą mailową w sprawach dotyczących akcji promocyjnych z innym pracownikiem płatnika – M. G. (1).

W ramach organizowanej akcji "Z miłości do książek", wnioskodawczynie była odpowiedzialna za oklejenie regałów tzw. kallax, tj. wyklejkami promującymi tę akcję. Firma płatnika otrzymała gotowe projekty tych wyklejek, które wnioskodawczynie musiała zawieźć do osoby, która przygotowywała na podstawie tych projektów gotowe do wykorzystania wyklejki.

W dn. 11-16.02.2019 r. wnioskodawczynie jako pracownik zainteresowanego współpracowała z przedstawicielką firmy (...) M. w sprawie organizacji w/w akcji promocyjnej „kulturalne zakupy” w Galerii (...) we współpracy z Teatrem Powszechnym w Ł.. Firma (...) zleciła organizację w/w akcji płatnikowi z prośbą, aby wyznaczył w tym celu osobę do jej koordynacji. M. B. polecił wnioskodawczynie wykonanie tych czynności. Wcześniej A. M. (1) wiele razy współpracowała z płatnikiem przy organizacji innych akcji promocyjnych w Galerii (...), zlecając jego firmie przygotowanie scenografii. A. M. (1) spotkała się z ubezpieczoną w dn. 11.02.2019 r. w Teatrze Powszechnym w Ł. i przekazał jej wtedy wszystkie wytyczne dotyczące prowadzenia hostes w Teatrze Powszechnym oraz nagranie, które miało być emitowane dla klientów Galerii (...). Akcja polegała na promowaniu zakupów w Galerii (...) w ten sposób, że za dokonanie zakupów klienci otrzymywali bilety na w/w spektakl „Manewry weselne” w Teatrze Powszechnym. Wnioskodawczynią jako koordynator rzeczowej akcji promocyjnej kontaktowała się także z A. M. (1) za pomocą sms-ów. Odwołująca przesłała A. M. (1) zdjęcia z Teatru Powszechnego, a także wiadomość sms o treści „z nagraniem jest wszystko w porządku” oraz inne szczegóły zrealizowanej przez firmę płatnika dla Studia 2 w/w akcji promocyjnej. A. K. dbała o zorganizowanie pracy hostess, miała być obecna podczas spektaklu w teatrze i dbać o odpowiednie wprowadzenie gości na salę, a nadto zadbać ogólnie o przebieg tego eventu. M.in. wnioskodawczynie rozłożyła dwa rolapy, na których były umieszczone przenośne reklamy.

Wnioskodawczynie brała też udział na przełomie lutego i marca 2019 r. w czynnościach dotyczących akcji promocyjnej, która się nie udała dla (...), w ramach której firma płatnika budowała makietę statku - spodka kosmicznego, to był luty/marzec 2019 r.

Na przełomie lutego i marca 2019 r. wnioskodawczyni przygotowywała także akcję (...) na Wielkanoc. W szczególności musiała odebrać styropianowe jaja od klienta płatnika spod W. i w tym celu pojechała do firmy prowadzonej przez H. D. o nazwie (...), a ponadto poszukiwała materiałów do obłożenia tych jaj, szpilek, ramek, koralików. Odwołująca szukała tych produktów n. (...), w Internecie. Gdy miała na to czas pomagała także obklejać te jajka.

W ramach koordynacji projektu dla L. targi pracy wnioskodawczyni jeździła do W. i do P. w drugiej połowie lutego i na początku marca 2019 r.

Płatnik składek nie upoważnił wnioskodawczyni do podpisywania dokumentów w imieniu jego firmy.

(dokumentacja fotograficzna k. 86-136, 146, 152 akt ZUS, korespondencja mailowa wnioskodawczyni z jednym z pracowników płatnika k. 144, 148, 150 akt ZUS, zeznania świadka A. M. (1) e-prot. z 20.04.2021 r.: 00:03:35-00:11:47, akt osobowe M. G. k. 169, zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:02:20-00:34:24 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:05:24-00:10:44, zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:37:42-01:00:29, 01:53:44 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:11:50-00:10:44, zeznania świadka A. G. e-prot. z 22.10.2020 r.: 01:11:21-01:21:11, zeznania świadka M. G. (1) e-prot. z 22.10.2020 r.: 01:25:27-01:47:13)

Wynagrodzenie było przez płatnika składek wypłacane z dołu, na rachunek bankowy wnioskodawczyni. Wyjątkowo w marcu 2019 r. płatnik na pisemną prośbę wnioskodawczyni wypłacił wynagrodzenie w gotówce jej mamie jako osobie upoważnionej przez ubezpieczoną z uwagi na to, że odwołująca przebywała w tym czasie w szpitalu z uwagi na zatrucie nerek w okresie ciąży.

(listy płac, dowody przelewów, upoważnienie do odbioru wynagrodzenia - k. 160, karta ciąży k. 98)

Płatnik składek utworzył dla wnioskodawczyni akta osobowe, a także listy płac od stycznia do czerwca 2019 r. (okoliczności niesporne, a nadto akta osobowe k. 169, listy płac k. 120-126)

Odwołująca stała się niezdolna do pracy od dnia 28.03.2019 r. i od tego dnia przebywała na nieprzerwanym zwolnieniu lekarskim do dnia 25.07.2019 r. Odwołująca urodziła syna w dniu 26.07.2019 r.

(okoliczności niesporne, a nadto odpis skrócony aktu urodzenia k. 11, dokumentacja medyczna k. 73, zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:02:20-00:34:24 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:05:24-00:10:44)

W okresie długotrwałej nieobecności wnioskodawczyni w pracy płatnik składek nie zatrudnił nikogo na jej miejsce. Płatnik składek w marcu 2019 r. utracił jednego z kluczowych klientów – Galerię (...), co wpłynęło na kondycję finansową jego firmy i postanowił sam wykonywać obowiązki wnioskodawczyni.

(zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:37:42-01:00:29 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:11:50-00:10:44)

Po urodzeniu dziecka wnioskodawczyni przebywała na urlopie macierzyński, który skończył się pod koniec lipca 2020 r. Wnioskodawczyni po zakończeniu urlopu macierzyńskiego zarejestrowała się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna. Od 3 sierpnia 2020 r. wnioskodawczyni podjęła nową pracę w Cukierni (...) u A. B. w ramach stażu. Wnioskodawczyni nie wróciła po urlopie macierzyńskim do pracy u płatnika. Badana umowa o pracę nie została formalnie rozwiązana ani przez wnioskodawczynię, ani przez zainteresowanego. Odwołująca nie otrzymała od płatnika świadectwa pracy. Zainteresowany z powodu trudności spowodowanych pandemią (...)19 w 2020 r. zawiesił działalność, a następnie ją zlikwidował w marcu lub kwietniu 2021 r.

(zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:02:20-00:34:24 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:05:24-00:10:44, zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 22.10.2020 r.: 00:37:42-01:00:29 w zw. z e-prot. z 16.12.2021 r.: 00:11:50-00:10:44)

Płatnik składek zgłosił wnioskodawczynię do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 16.01.2019 r. jako pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy. (okoliczność niesporna)

Płatnik składek złożył raporty rozliczeniowe za wnioskodawczynię z podstawami wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: za styczeń 2019 r. w kwocie 1363,64 zł, za luty 2019 r. w kwocie 2500 zł, za marzec 2019 r. w kwocie 2166,67 zł, za kwiecień 2019 r. w kwocie 0,00 zł. Od maja 2019 r. płatnik nie składał za ubezpieczoną raportów z podstawami wymiaru składek, ani nie wyrejestrował z ubezpieczeń wnioskodawczyni. (okoliczność niesporna)

Płatnik składek złożył imienne raporty miesięczne o wypłaconych świadczeniach i przerwie w opłacaniu składek, w których od 28.03.2019 r. do 29.04.2019 r. wykazał wynagrodzenia za niezdolność do pracy finansowane ze środków pracodawcy, a 30.04.2019 r. zasiłek chorobowy. (okoliczność niesporna)

W okresie od czerwca do grudnia 2018 r. firma płatnika osiągnęła przychód 621105,41 zł, natomiast wydatki wyniosły 167358,24 zł. W 2019 r. przychody firmy płatnika wyniosły 635363,98 zł, a wydatki 192692,61 zł.

(zapisy w buforze k. 127-128)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków i stron spornej umowy, przyznając im w pełni walor wiarygodności, albowiem okazały się nie tylko wewnątrznie spójne, logiczne i konsekwentne, ale także zgodne z pozostałym materiałem dowodowym w postaci dołączonych dokumentów pochodzących z firmy płatnika.

Przed wszystkim przesłuchani w sprawie świadkowie, którzy razem ze skarżącą pracowali w badanym okresie u płatnika potwierdzili, że wnioskodawczyni rzeczywiście na podstawie spornej umowy o pracę wykonywała u płatnika pracę, szczegółowo opisali na czym konkretnie praca wnioskodawczyni polegała, a także potwierdzili wersję płatnika i wnioskodawczyni w jaki sposób doszło do zatrudnienia odwołującej.

Sąd zważył także, że również świadek A. M. (2), która nie jest związana żadną ze stron spornej umowy potwierdziła i szczegółowo opisała w swoich zeznaniach na czym polegała praca skarżącej przy realizacji projektu zleconego firmie płatnika przez firmę (...) z ramienia, której działała w.w świadek i w związku z tym miała kontakty służbowe z wnioskodawczynią. Zeznania świadka A. M. (2) są spójne z konsekwentną wersją płatnika i samej ubezpieczonej. Ponadto świadek przed sądem odczytała sms-y, które wysłała jej odwołująca w trakcie koordynowania realizowanej usługi promocyjnej.

Pełnomocnik ZUS nie podważył wartości dowodowej zeznań żadnego z przesłuchanych świadków, a Sąd uznał, że świadkowie mieli wiedzę na temat czym konkretnie zajmowała się A. K. w firmie płatnika z uwagi na to, że w tym samym czasie pracowali razem ze skarżącą bądź jak świadek A. M. (2) mieli z nią kontakt w ramach zleconych firmie płatnika usług eventowych.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni, albowiem nie mogłaby mieć tak szczegółowej wiedzy na temat organizacji pracy w firmie płatnika, gdyby jej rzeczywiście nie wykonywała.

Sąd nie dał jedynie wiary w tej części zeznaniom wnioskodawczyni, w których twierdziła, że nie wiedziała, iż była w ciąży zawierając sporną umowę o pracę z płatnikiem, albowiem przeczą temu zapisy z karty ciąży i z dokumentacji medycznej, z których wynika, że ostatnią miesiączkę miała 27.10.2018 r., a o ciąży dowiedziała się po wykonaniu testu ciążowego, którego pozytywny wynik potwierdziło następnie badanie ginekologiczne z dnia 17.12.2018 r. Niezdolność do pracy w okresie ciąży powstała od 28.03.2019 r. i od tego dnia wnioskodawczyni przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, ale z całą pewnością ani wnioskodawczyni, ani płatnik nie mogli antycypować tego w dniu 16.01.2019 r., gdy zawierali sporną umowę o pracę. Stan ciąży nie może przy tym sam z siebie stanowić przyczyny uznania umowy za pozorną, ani stanowić podstawy do odmowy zatrudnienia wnioskodawczyni, a to z uwagi na wyraźny zakaz dyskryminowania wynikający z art. 11³ k.p. (por. wyrok z dnia 14 maja 2014 r. Sądu Apelacyjnego w Łodzi w sprawie III AUa 1254/13 LEX nr 1477215). Wnioskodawczyni zaś w dacie podpisywania kwestionowanej umowy o pracę miała ważne orzeczenie lekarza medycyny pracy z 15.01.2019 r. o braku przeciwwskazań do podjęcia

pracy u płatnika. W świetle dostępnej dokumentacji nie ma zatem podstaw do kwestionowania zdolności do pracy ubezpieczonej w dniu zawarcia badanej umowy.

Również dobra sytuacja finansowa płatnika w dacie zawierania spornej umowy o pracę oraz ilość zleceń, jakie wtedy miała firma zainteresowanego, umożliwiały zatrudnienie skarżącej, o czym świadczą złożone dokumenty finansowe płatnik z lat 2018 i 2019. To, że w 2020 r. pandemia (...)19 całkowicie zmieniła sytuację większości przedsiębiorców, a na pewno przedsiębiorców działających w branży eventowej, tak jak płatnik, co jest wiedzą powszechną, przez co zainteresowany najpierw zawiesił w 2020 r. działalność, a w 2021 r. całkowicie ją zlikwidował, również nie mogło być w żaden sposób antycypowane przez płatnika w dacie zawierania spornej umowy – wobec czego dalsze losy firmy płatnika nie mogą w żaden sposób wpłynąć na ocenę zachowania zainteresowanego mającego miejsce na przełomie 2018 r. i 2019 r., kiedy to istniały zupełnie inne realia na rynku usług eventowych. W tamtym bowiem czasie, w świetle całokształtu dostępnego materiału dowodowego, decyzja o zatrudnieniu wnioskodawczynie była według Sądu racjonalna i wynikała z istnienia rzeczywistej potrzeby, zwłaszcza jeśli uwzględni się jak dużo pracy faktycznie do czasu powstania niezdolności do pracy skarżąca wykonała w ramach powierzonych jej obowiązków służbowych. Wynika to jednoznacznie z zeznań świadków, ale też znajduje potwierdzenie w złożonych do akt ZUS-owskich wydruków maili czy szkiców projektów, albo zdjęć wykonanych w związku z realizacją zleconych usług firmie płatnika.

Autentyczności złożonych do akt ZUS-owskich i akt sprawy dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu. W szczególności nie ma podstaw do uznania, że były one specjalnie fabrykowane na użytek przyszłego ewentualnego sporu o prawdziwość istnienia stosunku pracy.

Ze złożonych dokumentów wynika, że płatnik prowadził dla wnioskodawczynie akta osobowe, listy płac i wypłacał pensję na rzecz ubezpieczonej, a nadto dochował obowiązku zgłoszenia wnioskodawczynie do ubezpieczeń społecznych w ustawowym terminie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2021 r., poz. 423 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają osoby fizyczne, będące pracownikami, od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Oznacza to, że warunkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym jest posiadanie statusu pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 1 omawianej ustawy, który to przepis stanowi, że za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. W konsekwencji powyższego, decydujące znaczenie dla powstania stosunku ubezpieczeniowego ma uprzednie istnienie stosunku pracy.

W świetle art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Na tle cytowanego przepisu zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie określone zostały konstytutywne cechy stosunku pracy, odróżniające go od innych stosunków prawnych. Należą do nich: dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie, wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 roku, I PK 110/06, Lex nr 207175).

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy organ rentowy podnosił, iż zakwestionowana umowa o pracę z 16.01.2019 r. zawarta została między stronami dla pozorów, w celu skonstruowania okoliczności świadczących o istnieniu stosunku pracy pomiędzy płatnikiem i odwołującą.

To stanowisko organu rentowego, zdaniem Sądu Okręgowego, nie znajduje żadnego oparcia w dowodach zebranych w sprawie. W ocenie Sądu, brak jest bowiem podstaw do ustalenia, że zawarta przez strony umowa o pracę z 16.01.2019 r. miała charakter pozorny oraz, że czynność ta została dokonana w celu obejścia prawa.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę. Pozorność jest zatem wadą oświadczenia woli polegającą na świadomej, a przy tym ujawnionej wobec adresata i przez niego aprobowanej, niezgodności pomiędzy treścią złożonego oświadczenia woli, dostępną dla innych uczestników obrotu, a rzeczywistą wolą osoby składającej to oświadczenie. Pozorne oświadczenie woli ma miejsce wówczas gdy jest skierowane do adresata. Wada tego oświadczenia polega na niezgodności między aktem woli a jej przejawem na zewnątrz (art. 83 § 1 k.c.).

Podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego taka umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła /por. wyroki SN z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, OSNAPiUS rok 2000, Nr. 9, poz. 36; z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, OSNAPiUS rok 2002, Nr. 20, poz. 496; z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, OSNAPiUS rok 1997, Nr. 15, poz. 275; z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, OSNAPiUS rok 2005, Nr. 15, poz. 235, str. 712/.

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, miało być w przedmiotowej sprawie zatrudnienie, jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy a przez pracodawcę do przyjmowania tego świadczenia i wypłacania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

Pozorność wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych i jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma niezgodność między aktem woli a jego uzewnętrznieniem. Założeniem unormowania jest zgoda drugiej osoby na złożenie oświadczenia woli dla pozorów.

W niniejszej sprawie stosunek prawny, w ramach którego wnioskodawczyni świadczyła pracę na rzecz płatnika składek prowadzącego działalność gospodarczą, spełnia cechy stosunku pracy określone w powołanym wyżej przepisie art. 22 § 1 k.p. Wnioskodawczyni bowiem podjęła pracę u płatnika zgodnie z badaną umową i rzeczywiście wykonywała umówioną pracę na stanowisku koordynatora projektów scenograficzno - eventowych w badanym okresie od 16.01.2019 r. do czasu powstania niezdolności do pracy w okresie ciąży od 28.03.2019 r.

Sąd miał na uwadze, że w dacie zawierania umowy o pracę wnioskodawczyni była w ciąży, albowiem wynika to wprost z zapisów w dokumentacji medycznej skarżącej. Jednocześnie należy uwzględnić, że wnioskodawczyni podpisując sporną umowę miała jednak ważne orzeczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy u płatnika a analiza dokumentacji medyczna nie wskazuje na to by w początkowym okresie ciąży skarżąca nie była zdolna do wykonywania pracy u płatnika.

Dodatkowo wskazać należy, iż Sąd Okręgowy zgadza się z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14 maja 2014 r., III AUa 1254/13 (LEX nr 1477215) oraz w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20.10.2015 r., III AUa 337/15, że zawierając umowę o pracę strony kierują się różnymi motywami indywidualnymi, które należy odróżnić od typowego celu tej czynności prawnej. W szczególności trudno uznać,

że dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest sprzeczne z prawem. Samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego, nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem. Przeciwnie, jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia. Między innymi dlatego kobietom ciężarnym przysługuje ochrona przed odmową zatrudnienia z powodu ciąży, a odmowa nawiązania stosunku pracy, podyktowana taką przyczyną, jest traktowana jako dyskryminacja ze względu na płeć. Tym samym uzyskanie ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym jest legalnym celem zawierania umów o pracę. Może ono być nawet głównym motywem wyboru świadczenia pracy w ramach stosunku pracy, zamiast wykonywania pracy na innych podstawach prawnych. W sytuacji, gdy z treści umowy o pracę wynika zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy pod kierownictwem pracodawcy a pracodawca zobowiązuje się do wypłacania wynagrodzenia (art. 22 § 1 KP) i umowa jest wykonywana zgodnie z jej treścią, nie można przyjąć, że celem tej umowy jest obejście prawa nawet wówczas, gdy obie strony umowy wiedziały o ciąży pracownicy i związanej z tym konieczności przerwania pracy na czas porodu i urlopu macierzyńskiego. (tak samo SN w wyroku z 2.08.2006 r., I UK 61/06 oraz w wyroku z 6.02.2006 r., III UK 156/05).

Ponadto badając n/n sprawę Sąd zważył, że zdobyte dotychczas doświadczenie zawodowe przez wnioskodawczynię w ramach wykonywanej pracy hostess na umowy zlecenia w różnego rodzaju eventach nakazuje uznać, że płatnik podjął racjonalną decyzję zatrudniając skarżącą, zwłaszcza, że jej umiejętności i predyspozycje do pracy miały możliwość wcześniej ocenić z racji poprzedzającego sporną umowę o pracę zatrudnienia skarżącej na umowę zlecenia. Przesłuchani w sprawie płatnik, wnioskodawczyni oraz świadkowie w sposób koherentny zeznali, że odwołująca wykonywała w badanym okresie umówioną pracę w firmie płatnika, a nadto bardzo szczegółowo wyjaśnili na czym konkretnie polegała praca skarżącej. Zdaniem Sądu brak podstaw do kwestionowania zeznań świadków w tym zakresie, skoro znajdują one potwierdzenie w złożonych dokumentach, w tym m.in. wydrukach maili, czy przygotowanych konspektach projektów do akcji promocyjnych, które zalegają w aktach ZUS-owskich. Trzeba również podkreślić, że wartości dowodowej zeznań przesłuchanych świadków nie podważał w toku niniejszego postępowania organ rentowy. W szczególności jednak należy podkreślić, że Sąd dał wiarę zeznaniom świadka A. M. (2), która jest osobą obcą w stosunku do stron badanej umowy, a zatem nie miała żadnego interesu, aby składać zeznania korzystne dla wnioskodawczyni. Świadek działając z ramienia klienta płatnika miała stosowną wiedzę co konkretnie zrobiła wnioskodawczyni w ramach realizacji akcji promocyjnej w Galerii (...) we współpracy z Teatrem Powszechnym w Ł.. Zdaniem Sądu zeznania świadka są szczerze i nie noszą znamion konfabulacji. Ponadto przed Sądem świadek odczytała ze swojego telefonu sms-y, które w związku z wykonywaną pracą skarżąca jej przesyłała, co potwierdza prawdziwość jej zeznań i jest zgodne z konsekwentnymi twierdzeniami odwołującej i płatnika.

Według Sądu w świetle zebranego materiału dowodowego nie może być żadnych wątpliwości, że do podjęcia pracy i do jej wykonywania na podstawie spornej umowy doszło, co wyklucza pozorność zatrudnienia A. K. u płatnika.

Reasumując - Sąd zważył, że całokształt ustalonych przedmiotowej sprawie okoliczności w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości wskazuje, że wnioskodawczyni zawierając sporną umowę o pracę miała zamiar świadczyć pracę i rzeczywiście na jej podstawie świadczyła umówioną pracę na rzecz płatnika składek, a płatnik faktycznie miał rzeczywiste i uzasadnione powody by zatrudnić w swojej firmie wnioskodawczynię, przyjmował pracę świadczoną przez odwołującą i wypłacał za nią umówione wynagrodzenie. W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu, brak jest podstaw do twierdzenia, że umowa ta była czynnością „fikcyjną”. Ubezpieczona podjęła bowiem wykonywanie czynności wynikających z umowy o pracę z 16.01.2019 r. do czasu powstania niezdolności do pracy i wykonywała je.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczyni jako pracownik u płatnika składek od 16.01.2019 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu i w rezultacie zmienił zaskarżoną decyzję, o czym orzekł, jak w punkcie 1 sentencji wyroku, na mocy powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, zasądzając od pozwanego, który w całości przegrał n/n sprawę, na rzecz wnioskodawczyni tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego M. K.

kwotę 221,40 zł, której wysokość ustalono stosownie do treści § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3,10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 68) zwiększając wartość wynagrodzenia o kwotę podatku od towarów i usług wliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług (§ 4 ust.3).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z aktami rentowymi.

27 I 2022 roku.